

**Partij voor
de Dieren**

Schriftelijke vragen ex. Artikel 47 RvO

Duidelijkheid misstanden aanvragen landbouwsubsidies, provincie Utrecht

Geacht College van Gedeputeerde Staten,

Verschillende media, waaronder de NOS¹, Trouw² en Binnenlandsbestuur.nl³, hebben recentelijk verslag gedaan van mogelijke misstanden omtrent de aanvragen van Europese landbouwsubsidies in Nederland. Aanleiding was het onderzoek van Follow the Money⁴ (publicatie 05 augustus 2023), en meest recentelijk het onderzoek van platform-Investico⁵ (publicatie 29.09.2023) dat werd gedaan in opdracht van De Groene Amsterdammer en Trouw, in samenwerking met De Gelderlander, Tubantia, de Stentor en de onderzoeksredactie van de Brabantse kranten (ED, BD, BN DeStem). Investico stelt tevens dat het ministerie van Landbouw tegenover Brussel heeft verzwegen dat fraude met landbouwpercelen wijdverspreid is in Nederland, zo meldt ook NOS.⁶

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) ontvangt, controleert en betaalt de subsidieaanvragen uit. In een gezamenlijke reactie met het ministerie van Landbouw (LNV) bevestigt de RVO nog steeds ontrecte claims tegen te komen. Het ministerie van Landbouw heeft al eerder grondeigenaren opgeroepen hun bezit te registreren bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De oproep is bedoeld voor eigenaren van landbouw- of natuurgrond die zelf geen boer zijn. Het risico bestaat dat boeren deze gronden anders als hun bezit laten registreren in de subsidie-aanvragen. Uit de recente publicatie van platform-Investico begrijpen we tevens dat ook duizenden hectaren overheidsgrond ten onrechte zijn geregistreerd voor landbouwsubsidies. Om misbruik te voorkomen voert RVO steekproefcontroles uit in het land, maar we begrijpen dat het voor RVO moeilijk is om voor alle miljoenen percelen de juiste eigenaar of gebruiker te achterhalen en te registreren, en om daar vervolgens op te handhaven.

Eerdere berichtgeving omtrent deze misstanden vormde de aanleiding voor de vragen van de fracties van Volt en PvdD tijdens de vergadering van de commissie RGW (6 september jl.) en de vergadering van de Provinciale Staten op 20 september jl. rond het agendapunt SV Verordening Europese Landbouwsubsidie. Gedeputeerde Sterk heeft in beide vergaderingen aangegeven zich niet bewust te zijn van dergelijke misstanden binnen de provincie Utrecht, en dat er geen Utrechtse fraudezaken bekend waren bij het college. Derhalve zijn er ook geen acties door GS ondernomen, of gepland.

---

¹ <https://nos.nl/artikel/2485544-ministerie-waarschuwt-grondbezitters-voor-frauderende-boeren>

² <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/boeren-vragen-landbouwsubsidies-aan-voor-grond-die-ze-niet-pachten~b8736e41/?referrer=https://www.google.nl/>

³ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/landbouwsubsidies-voor-grond-die-boeren-niet-bezitten>

⁴ <https://www.ftm.nl/artikelen/fraudezaak-boeren-claimden-landbouwgrond-staatsbosbeheer>

⁵ <https://www.platform-investico.nl/artikel/duizenden-hectaren-overheidsgrond-ten-onrechte-geregistreerd-voor-landbouwsubsidies/>

⁶ <https://nos.nl/artikel/2489513-landbouwministerie-wist-van-omvang-grondfraude-maar-zweeg-tegenover-eu>

De recente ontwikkelingen en verslaglegging in publieke media geven echter aanleiding tot enkele vervolgvragen die we hierbij graag schriftelijk indienen.

NB: Met de term “misstanden” worden alle vormen van aangetoonde dan wel vermoedelijke fraude met betrekking tot het aanvragen en genieten van Europese landbouwsubsidies bedoeld.

We verdelen de vragen in twee categorieën:

1. GS als bestuurder en toezichthouder

- a. Zijn er heden misstanden binnen provincie Utrecht bekend bij GS?
  - i. Indien ja,
    - Op welke schaal vinden deze misstanden plaats (inschatting)?
    - Hoe en wanneer zijn deze bekend geworden?
    - Wat heeft GS gedaan sinds het moment dat deze misstanden bij haar bekend werden? Zag GS noodzaak tot verdere acties (onderzoek, communiqués, handhaving) vanaf het moment dat deze misstanden bij haar bekend werden?
  - ii. Indien nee,
    - Wat is volgens GS het risico dat dergelijke misstanden zich ook binnen de provincie Utrecht voordoen?
    - Welke acties en maatregelen behoren juridisch en praktisch tot de mogelijkheden, voor de provincie zelf en/of in samenwerking met mede-overheden en uitvoeringsinstanties, om te achterhalen of en op welke schaal deze misstanden plaatsvinden binnen provincie Utrecht?
- b. Welke kanalen en middelen gebruikt GS om te achterhalen of en op welke schaal deze misstanden zich voordoen binnen provincie Utrecht? Wat is hier het beleid?
- c. Welke acties en maatregelen behoren juridisch en praktisch tot de mogelijkheden, voor de provincie zelf en/of in samenwerking met mede-overheden en uitvoeringsinstanties, om op te treden tegen dergelijke misstanden, indien noodzakelijk? En: wat is het beleid van GS om op te treden wanneer nodig?
- d. Hoe werkt GS momenteel samen met LNV en RVO om te achterhalen of en op welke schaal deze misstanden zich voordoen, om dat te melden bij de vereiste instanties (ook in Brussel), en om op te treden tegen deze misstanden?
- e. Volgens verschillende media zouden publieke instanties waaronder het Ministerie van LNV al geruime tijd (jaren) op de hoogte zijn van deze misstanden, maar zijn deze nooit gemeld. Heeft GS mogelijk zelf misstanden in het verleden geconstateerd, maar ervoor gekozen om dit om wat voor reden dan ook niet te melden?
- f. De Europese Unie zal mogelijk onterecht verkregen subsidie terugvorderen bij de landelijke en/of provinciale overheid. Indien er nu en/of in de toekomst blijkt dat er dergelijke misstanden zich binnen provincie Utrecht afspelen, is GS dan voornemens om de schade bij de frauderende bedrijven/personen te verhalen, en daar indien nodig de noodzakelijke juridische stappen voor te zetten? Waarom wel/niet?
- g. Hoe kan provincie Utrecht optimaal medewerking verlenen aan onderzoeksjournalisten om de details van deze misstanden volledig in kaart te brengen? Is GS bereid verder onderzoek door onafhankelijke onderzoeksjournalisten, indien gevraagd, op passende wijze te ondersteunen?
- h. Los van het feit of deze misstanden zich voordoen in Utrecht: welke concrete acties kan GS uitvoeren om dergelijke misstanden in de toekomst binnen Utrecht te voorkomen, en is GS ook voornemens deze acties uit te voeren?

2. GS (en andere (publieke) partijen) als grondeigenaar

- a. Provincie Utrecht is ook grondeigenaar. Zijn alle percelen geregistreerd bij RVO? Indien nee, is GS bereid dat te doen, en zo ja wanneer?
- b. Wat is volgens GS het risico dat delen van de grond in eigendom van de provincie door agrarische ondernemers zijn geregistreerd in subsidie-aanvragen? Wordt dit onderzocht, en waarom wel/niet? Geven de onderzoeken van Follow the Money en platform-Investico aanleiding om stappen te nemen dit risico te verlagen?
- c. Naast de provincie zijn ook andere publieke en niet-publieke instanties (gemeenten, waterschappen, natuurorganisaties etc.) grondeigenaren. Is GS bereid om bij al deze instanties er op aan te dringen, en waar nodig te ondersteunen, om de grond te laten registreren, om fraude met Europese landbouwsubsidies in de toekomst te voorkomen?

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw aandacht en de beantwoording van bovenstaande vragen.

Hoogachtend,

Amos de Jong, Volt

Anjo Travaille, PvdD